

PRÀCTIQUES DE LLENGUA

Montserrat Ferrer – Gemma Lluch

2

Ortografia (I)

Incorpora els últims canvis de la normativa lingüística

I. Diftongs i separació de síl·labes

Diftongs

1.- Tot seguit trobaràs uns fragments d'un diccionari ortogràfic. Copia les paraules en negreta a la casella corresponent de la graella. Observa com, en determinats contextos, dues vocals formen part de la mateixa síl·laba, és a dir, formen un diftong. Encercla els diftongs que apareixen en els mots que has copiat.

buit / **bui da** (*adj i m*); *pl* buits / buides.

cau sa (*f*); *pl* causes.

coix / **coi xa** (*adj*); *pl* coixos / coixes.

coi xà ri a (*f*); coixàries.

coi xe sa (*f*); *pl* coixeses.

ei na (*f*); *pl* eines.

guar di à / **guar di a na** (*m i f*); *pl* guardians / guardianes.

guar di o la (*f*); *pl* guardioles.

guar dó (*m*); *pl* guardons.

llu ir (*intr, tr i pron.*).

- *IND PRES* lluus,
- *IMPER* lluu

meu (*m*); *pl* meus.

niu (*m*); *pl* nius.

nou / **no va** (*adj*); *pl* nous / noves.

pai sat ge (*m*); *pl* paisatges.

pai sat gis ta (*m i f*); *pl* paisatgistes.

pin güi (*m*); *pl* pingüins.

qua ter na ri / **qua ter nà ri a** (*adj*); *pl* quaternaris / quaternàries.

qua tre (*adj i m*); *pl* quatres.

qües ti ó (*f*); *pl* qüestions.

qües ti o na ble (*adj*); *pl* qüestionables.

qües ti o nar (*intr*). *Conj* com tornar.

quo ta (*f*); *pl* quotes.

quo ti di à / **quo ti di a na** (*adj*); *pl* quotidians / quotidianes.

ter ra qüi / **ter rà qüi a** (*adj*); *pl* terraqüis / terràqüies.

1 síl·laba	2 síl·labes	3 síl·labes	4 síl·labes	5 síl·labes

2.- Els diftongs poden ser decreixents o creixents. Completa amb exemples extrets de l'exercici anterior les graelles següents.

Diftongs decreixents	
diftongs	exemples
<i>ai</i>	
<i>ei</i>	
<i>oi</i>	
<i>ui</i>	
<i>au</i>	
<i>eu</i>	
<i>iu</i>	
<i>ou</i>	
<i>uu</i>	

Diftongs creixents	
diftongs	exemples
<i>q o g + ua</i>	
<i>q o g + ùe</i>	
<i>q o g + ùi</i>	
<i>q o g + uo</i>	

3.- Separa els mots en síl·labes i col·loca'ls dins de la graella que tens a continuació.

freqüència desmai Xàbia paquet rei quatre següent
 següent quota preu país trau pèrdua llengua
 Cocentaina veïna cuina farmàcia pingüí cua lleig

diftong creixent	diftong decreixent	sense diftong

4.- Copia les paraules següents, col·locant cada síl·laba en una casella.

València

graciós

pèrdua

esglésies

farmàcia

canvia

5.- Separa en síl·labes els mots dels titulars de premsa següents.

a- **Setmana
borsària**

b- **Al ritme de
ràncies melodies**

c- **15.205 milions per a instal·lacions esportives**

6.- Separa en síl·labes els següents mots, tenint en compte que la vocal *i* inicial, seguida de vocal, actua com a consonant i forma, per tant, una única síl·laba amb la vocal següent (*ian-qui*) i que la *i* i la *u* entre vocals poden funcionar com a consonants que acompanyen la vocal següent (*be-uen*).

deia, cauen, treia, graciós, quiet, ioga, passió, heura, duien, iogurt, inaudit, iambe, deia.

Els diftongs poden ser:

- **decreixents:** quan la vocal forta es troba davant de la semivocal *i* o *u*, de manera que la intensitat decreix. Exemple: *mai*.
- **creixents:** quan la vocal forta es troba després de la semiconsonant, de manera que la intensitat creix. Només la *u* pot funcionar com a semiconsonant sempre que vagi darrere de *g* o *q*. Exemple: *guant*.
- Els aplecs ***ia***, ***ie***, ***io*** mai no poden constituir diftong.

7.- Resol el següent encreuat sil·làbic. Atenció a la separació sil·làbica.

Horizontals - **1** Pèrdua transitòria dels sentits / Torre situada a la riba de la mar, amb un llum a la seua part superior, que serveix per a guiar de nit els navegants. **2** Llengua de l'antiga Roma, de la qual procedeix el català / Massa en estat de fusió i d'una elevada temperatura que es troba a l'interior de la terra. **3** Adjectiu possessiu àton femení / Riu gallec / 101. **4** Acció de veure per endavant allò que pot ocórrer, per exemple, "_____ meteorològica". **5** Tenia por / Article.

Verticals - **1** (A l'inrevés) Divideix una cosa amb un instrument afilat / Pronom feble. **2** Fatalitat, predestinació / Recompensa per algun mèrit o esforç. **3** Antònim de "sempre" / Nom de dona. **4** Ho era Merlí a la cort del rei Artús / Conjunció condicional. **5** Armariet amb medicaments, gases, etc. per a casos d'urgència.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Separació de síl·labes

8.- Subratlla els dígrafs i grups geminats dels mots següents extrets d'un diccionari ortogràfic. Trau-ne exemples per omplir la graella i completa-la amb altres mots que conegues.

sa que jar (*tr*). *Conj* com envejar.

san gui na ri / san gui nà ri a (*adj* i *f*); *pl* sanguinaris / sanguinàries.

ser ra (*f*); *pl* serres.

dis se nyar (*tr*). *Conj* com senyar.

pi llat ge (*m*); *pl* pillatges.

pi nyo ner / pi nyo ne ra (*adj*, *m* i *f*); *pl* pinyoners / pinyoneres.

met zi na (*f*); *pl* metzines.

met zi ner / met zi ne ra (*m* i *f*); *pl* metziners / metzineres.

met zi nós / met zi no sa (*adj*); *pl* metzinosos / metzinoses.

ca lai xe ra (*f*); *pl* calaixeres.

cai xa (*f*); *pl* caixes.

mas sís / mas sís sa (*adj* i *m*); *pl* massissos / massisses.

pàl ·li da ment (*adv*).

pal ·li de sa (*f*); *pl* pal·lideses.

pa llis sa (*f*); *pl* pallisses.

mig / mit ja (*adj*, *m* i *adv*); *pl* migs (mitjos) / mitges.

met xer / met xe ra (*adj*, *m* i *f*); *pl* metxers / metxeres.

Dígrafs que no es divideixen

<i>gu</i>	
<i>qu</i>	
<i>ll</i>	
<i>ny</i>	
<i>ig</i>	

Dígrafs o grups geminats que es divideixen

- Recorda que, quan dividim en síl·labes una paraula, separarem els dígrafs i els sons geminats, a excepció de 5 dígrafs: **gu**, **qu**, **ll**, **ny** i **ig**.